Nhiều tiếng nói quốc tế cất lên hậu thuẫn Tang lễ Đức Tăng thống và yêu sách Hà Nội chớ can thiệp : Liên Đoàn Quốc tế Nhân quyền, Uỷ ban Bảo vệ Quyền làm Người Việt Nam, Ân Xá Quốc tế, Hội đồng Nhân quyền và 3 Dân biểu Quốc hội Hoa Kỳ Edward R. Royce, Christopher H, Smith và Frank R. Wolf - Trả lời chung về vụ Quyên tiền ủng hộ Tang lễ và vụ Gia Đình Phật tử Việt Nam có tham dự Tang lễ hay không

PARIS, ngày 10.7.2008 (PTTPGQT) - Những tiếng nói quốc tế trong hai ngày qua đã mạnh mẽ yêu sách Nhà cầm quyền Hà Nội không được can dự giành quyền làm lễ tang cho Đức Đệ tứ Tăng thống Thích Huyền Quang, mà phải để cho Giáo hội Phật giáo Việt Nam Thống nhất (GHPGVNTN) trọn quyền quyết định việc nội bộ của mình.

Hôm qua, Phòng Thông tin Phật giáo Quốc tế đã dịch nguyên văn tuyên cáo đanh thép của Uỷ hội Hoa Kỳ Bảo vệ Tự tôn giáo trên Thế giới (US Commission on International Religious Freedom) và Tổ chức Hoa Kỳ theo dõi Nhân quyền (Human Rights Watch). Hôm nay chúng tôi xin giới thiệu những tiếng nói khác của cùng một lương tri nhân loại.

Đó là Liên Đoàn Quốc tế Nhân quyền, Uỷ ban Bảo vệ Quyền làm Người Việt Nam, Ân Xá Quốc tế, Hội đồng Nhân quyền và 3 Dân biểu Quốc hội Hoa Kỳ Edward R. Royce, Christopher H, Smith và Frank R. Wolf .

Ba Dân biểu nổi danh trong vấn đề Việt Nam tại Quốc hội Hoa Kỳ, **Edward Royce**, **Chris Smith** và **Frank Wolf** cùng ký chung thư gửi Chủ tịch Nguyễn Minh Triết than phiền rằng : *« Chúng tôi được tin chính phủ Việt Nam xâm lấn vào chương trình tang lễ của Đức Tăng thống Thích Huyền Quang, và loan báo Giáo hội Phật giáo Nhà nước sẽ đứng ra tổ chức thay vì GHPGVNTN. Chúng tôi tuyệt đối không đồng tình với quyết định này và yêu cầu bỏ ngay ý định ấy »*.

« Thêm nữa, những tố cáo nhắm vào Đại lão Hoà thượng Thích Quảng Độ và chư Tăng khác gọi họ là « những thành phần cực đoan trá hình làm Tăng sĩ » trên báo chí của nhà nước đang gây rối và dối trá. Hoà thượng Thích Quảng Độ không là người cực đoan như bị gán, mà là một công dân đáng kính, một nhà lãnh đạo kiên quyết trong cộng đồng Phật giáo. Hoà thượng Thích Quảng Độ và hàng trăm thành viên GHPGVNTN đang để tang vị lãnh đạo họ qua nhiều buổi lễ. Chúng tôi mạnh mẽ yêu cầu ông Chủ

tịch hãy tôn trọng tín ngưỡng của họ và đừng can thiệp vào việc tổ chức tang lễ Đức Tăng thống ».

Ba vị Dân biểu nói trên cũng viết thư chung gửi đến phân ưu Đại lão Hoà thượng Thích Quảng Độ, tán dương công đức của Đức Tăng thống Thích Huyền Quang : *« Thực vậy, hơn ba mươi năm ôn hoà chống đối chính quyền Cộng sản, Đức Tăng thống Thích Huyền Quang trở thành biểu tượng nổi danh thế giới cho phong trào bất bạo động Phật giáo nhằm mang lại tự do tôn giáo và nhân quyền. Sự viên tịch của Ngài là mất mát quá lớn lao, nhưng nhiều thành quả của Ngài đã đem lại niềm hy vọng cho hàng triệu người dân Việt, thúc đẩy họ tiến lên trong tinh thần tự do và dân chủ mà Ngài đã vạch » (...) « Ngoài việc thăng tiến dân chủ và nhân quyền, Đức Tăng thống còn là nhà giáo dục kiệt hiệt, đào tạo biết bao thế hệ người Việt đứng hiên ngang cho tự do tôn giáo ».*

Bà **Therese Jebsen**, Giám đốc Điều hành Sáng hội Rafto ở Na Uy vừa gửi Fax đến Phòng Thông tin Phật giáo Quốc tế nhờ chuyển về Đại lão Hoà thượng Thích Quảng Độ. Đây là sự lên tiếng và hậu thuẫn của Sáng hội trước hiện tình khó khăn của GHPGVNTN trong việc tổ chức tang lễ Đức Tăng thống Thích Huyền Quang : *« Sáng hội Rafto cực lực tố cáo sự can dự của chính quyền Việt Nam giành giật kiểm soát tang lễ Đức Tăng thống Thích Huyền Quang. Chúng tôi phản ứng trong buồn phiền và giận dữ khi biết rằng nhà cầm quyền sử dụng báo chí nhà nước mở chiến dịch mạ lỵ Hoà thượng và Phật giáo đồ. Đây là dấu hiệu góp thêm cho ta biết về thiên tính bạo tàn và áp bức của một chế độ bất hợp pháp »*. Bà Jebsen đã bị bắt tại Saigon hồi tháng 3.2007 khi bà mang bằng tưởng lệ Giải Rafto đến trao Hoà thượng Thích Quảng Độ tại Thanh Minh Thiền viện.

« Sáng hội Rafto biết rằng trách vụ Hoà thượng gánh trên vai sẽ nặng nề hơn nữa trong những năm tháng tới », lời bà Jebsen viết trong thư gửi Hoà thượng Thích Quảng Độ. « Chúng tôi tiếp tục hậu thuẫn cuộc đấu tranh của Hoà thượng và nhân dân Việt Nam cho dân chủ, tự do và nhân quyền ». Sự ra đi của Đức Tăng thống *« là sự mất mát thảm thương cho mọi người Việt Nam đang bị đàn áp, bị vi phạm nhân quyền. Cũng còn là sự mất mát cho nhân dân quanh thế giới đang dấn thân tranh đấu cho nhân quyền và dân chủ. Ai cũng sẽ nhớ hoài gương sáng của Đức Tăng thống Thích Huyền Quang như giá trị cao quý của con người ».*

Từ Paris trong bức thư chung công bố ngày 9.7 với hai chữ ký của bà **Souhayr Belhassen**, Chủ tịch Liên Đoàn Quốc tế Nhân quyền (FIDH) và ông **Võ Văn Ái**, Chủ tịch Uỷ ban Bảo vệ Quyền làm Người Việt Nam phản đối Hà Nội xâm lấn vào nội tình Phật giáo qua vụ tang lễ Đức Tăng thống. Thư chung gửi ông Nguyễn Minh Triết, Chủ tịch CHXHCNVN, viết rằng : *« Liên Đoàn Quốc tế Nhân quyền và Uỷ ban Bảo vệ Quyền làm Người Việt Nam tố cáo việc xâm phạm của nhà nước vào việc nội bộ của GHPGVNTN. Đây là sự vi phạm trầm trọng quyền tự do tôn giáo và tín ngưỡng được*

bảo đảm tại điều 18 trong Công ước Quốc tế về các quyền Dân sự và Chính trị, mà Việt Nam đã tham gia ký kết. Chúng tôi muốn biểu tỏ qua bức thư này sự bất đồng của chúng tôi trước hành xử như thế, đặc biệt đối với một quốc gia đang giữ chức Chủ tịch luân phiên Hội đồng Bảo An LHQ làm cho chúng tôi cực kỳ sửng sốt. Liên Đoàn Quốc tế Nhân quyền và Uỷ ban Bảo vệ Quyền làm Người Việt Nam kêu gọi Việt Nam huỷ bỏ tức khắc dự án giành cho Giáo hội Phật giáo Nhà nước quyền tổ chức tang lễ. Đại lão Hoà thượng Thích Quảng Độ và thành viên GHPGVNTN phải có toàn quyền tổ chức tang lễ cho vị lãnh đạo của họ, cử hành các nghi thức tôn giáo mà sự can dự chính trị không được xen vào, nhằm tôn trọng các tiêu chuẩn nhân quyền quốc tế về tự do tôn giáo và tín ngưỡng ».

Tổ chức **Ân Xá Quốc tế** (Amnesty International) có trụ sở tại Luân Đôn cũng vừa công bố hôm nay, 10.7, lời *« kêu gọi nhà cầm quyền Việt Nam để cho tang lễ Đức Tăng thống Thích Huyền Quang được tổ chức theo ước nguyện của các thành viên GHPGVNTN mà không có sự sách nhiễu nào đối với Giáo hội này »*. Bản Tuyên cáo nhắc tới cuộc đời và quá trình tranh đấu bền bỉ keo sơn của Đức Tăng thống. Từ năm 1990, Ân Xá Quốc tế đã vận động và tôn vinh Ngài như người tù vì lương thức, và các chi nhánh của Ân Xá Quốc tế tại các nước Bỉ, Canada, Pháp, Áo, Hoà Lan và Hoa Kỳ đã gửi hằng nghìn bức thư về Hà Nội cho nhà cầm quyền bênh vực và đòi trả tự do cho Ngài.

Bà **Kathryn Cameron Porter**, Chủ tịch Hội đồng Nhân quyền có trụ sở tại Hoa Thịnh Đốn cũng vừa công bố bức thư biểu tỏ *« tình liên đới với GHPGVNTN trong cuộc đấu tranh cho tự to tín ngưỡng »* trong bức thư đề ngày 9.7 gửi Đại lão Hoà thượng Thích Quảng Độ. Bà viết *« Hội đồng Nhân quyền kết liên với cộng đồng thế giới kêu gọi lãnh đạo Việt Nam huỷ bỏ sự hạn chế tự do tôn giáo đối với GHPGVNTN và hàng giáo phẩm lãnh đạo giáo hội này. Chúng tôi hy vọng rằng Đại sứ [Hoa Kỳ] Michalak sẽ tự thân đến dự đám tang Đức Tăng thống Thích Huyền Quang, và lễ tang sẽ được GPGVNTN thực hiện không có sự can dự nào của nhà cầm quyền. Trong khi chúng tôi thương nhớ chịu tang cho con người vĩ đại này, chúng tôi vinh danh cuộc sống và di sản hoành tráng của Ngài »*.

Trả lời chung về cuộc quyên góp gây qũy giúp Ban tổ chức Lễ Tang tại Tu viện Nguyên Thiều, và tin thất thiệt nói rằng Đại lão Hòa thượng Thích Quảng Độ giao cho Gia Đình Phật tử Việt Nam của Huynh trưởng Nguyên Tín Nguyễn Châu cộng tác trong Ban Tổ chức Lễ Tang Đức Tăng thống

Mấy ngày qua rất nhiều điện thoại khắp nơi trên thế giới gọi về Phòng Thông tin Phật giáo Quốc tế hỏi thăm và cho biết có một số người đang tổ chức quyên góp gây qũy giúp Ban tổ chức Lễ Tang tại Nguyên Thiều. Họ nại có đang có hàng chục nghìn người dự đám nên Tu viện Nguyên Thiều không đủ thực phẩm cung cấp cho khách thập

phương.

Chúng tôi đã liên lạc với Ban Tổ chức tại Tu viện Nguyên Thiều để rõ việc, thì Ban Tổ chức không hề kêu gọi việc quyên góp này. Tu viện và GHPGVNTN hiện đủ sức lo mọi việc tang lễ cũng như ăn uống, dù số lượng đông đến bao nhiêu.

Vậy nhân danh GHPGVNTN, chúng tôi xin đồng bào cảnh giác những âm mưu quyên góp mờ ám nói trên. Ngày nào Giáo hội cần sự giúp đỡ của đồng bào, thì Đại lão Hòa thượng Thích Quảng Độ, Viện trưởng Viện Hóa Đạo, sẽ có Thông tư kêu gọi.

Một số đông Phật tử, đặc biệt giới huynh trưởng hay đoàn viên Gia Đình Phật tử (GĐPT) cũng gọi điện yêu cầu Phòng Thông tin Phật giáo Quốc tế xác nhận nguồn tin cho biết Huynh trưởng Gia Đình Phật tử Nguyên Tín Nguyễn Châu đã đến bái yết Đại lão Hòa thượng Thích Quảng Độ và được ngài giao phó cho Gia Đình Phật tử tham gia vào Ban Tổ chức Lễ tang.

Chúng tôi cảnh báo nguồn tin thất thiệt có hậu ý này. Chưa hề có một cuộc gặp gỡ nào như thế với Huynh trưởng Nguyễn Châu hay những người đại diện ông. Vì lẽ dễ hiểu Huynh trưởng Nguyễn Châu và những người theo ông, mà đại diện ông ở Hoa Kỳ là Bạch Hoa Mai đã không tuân thủ lập trường đường lối của GHPGVNTN. Chẳng những không tuân thủ lại còn chống phá và bất kính với chư Tăng lãnh đạo trong thời gian qua. Vì vậy Đại lão Hòa thượng Thích Hộ Giác, Chủ tịch Hội đồng Điều hành GHPGVNTN Hải ngoại tại Hoa Kỳ đã ra Quyết định bãi nhiệm toàn Ban Hướng dẫn GĐPTVN tại Hoa Kỳ do Bạch Hoa Mai cầm đầu.

Hôm 8.7, vài chục đoàn viên của Huynh trưởng Nguyễn Châu đến Tu viện Nguyên Thiều phúng điếu Đức Tăng thống. Nhưng họ đã hành xử thiếu đứng đắn và gây rối cuộc lễ. Theo quy định của Ban Tổ chức Lễ tang yêu cầu mọi người trang nhgiêm, thanh tịnh và cầu nguyện, không được đọc điếu văn hay phát biểu, theo tinh thần Vô tướng mà Giáo hội chỉ thị.

Thế nhưng, vào lúc 11 giờ 15 sáng ngày 8.7, phái đoàn GĐPT do Htr Nguyễn Châu cầm đầu đến phúng điếu. Nhưng đã tùy tiện hành lễ theo cung cách phô trương và gây rối. Một người tên Lê Văn Sang đứng ra xướng ngôn, vượt khỏi giới hạn Ban Tổ chức qui định. Họ đứng trước Kim quan hô to từng đơn vị đến viếng. Rồi đồng loạt hát bài Sen Trắng. Sau đó tới lượt một người có tên Phan Đình Thắng lên giọng đọc Điếu văn.

Thượng tọa Thích Chơn Tâm đứng hầu Kim quan Đức Tăng thống liền can thiệp yêu cầu giữ trật tự, yên lặng phúng điếu, và xin chấm dứt việc đọc Điếu văn. Tức thời một người tên Nguyễn Công Minh, pháp danh Như Thật, đang quì vội vàng đứng dậy lao thẳng vào Thượng Toạ Chơn Tâm thốt những lời hăm doạ, đưa tay xỉ vào mặt Thượng Toạ. Chư Tăng cùng phật tử đứng xung quanh bất mãn. Có người nói “Phật Tử gì mà lại

hành hung chư Tăng ?!”. Do phản ứng của Phật tử nên nhóm gọi là GĐPT này mới bỏ dở bài Điếu văn và rút lui.

Thử hỏi cung cách bất kính như thế làm sao dám tự nhận mình là Đoàn viên Áo Lam của Gia Đình Phật tử Việt Nam ? Hẳn nhiên Đại lão Hòa thượng Thích Quảng Độ không thể nào giao trách nhiệm tổ chức cho hạng người vô lễ, thiếu tư cách như vậy. Hay đây chỉ là hành động có chủ trương, tạo sự cho công an can thiệp nhằm phá đám ?

Hiển nhiên Gia Đình Phật tử Việt Nam có tham dự tang lễ Đức Tăng thống. Nhưng là Gia Đình Phật tử trực thuộc GHPGVNTN. Chứ không là Gia Đình Phật tử trực thuộc Ban Tôn giáo Chính phủ và Giáo hội Nhà nước.

Rất đông huynh trưởng và đoàn viên Gia Đình Phật tử từ Huế, Quảng Nam – Đà Nẵng, Nhatrang, v.v… đông đảo về Tu viện Nguyên Thiều dự đám dưới sự điều hành của Huynh trưởng Lê Công Cầu, Vụ trưởng Gia Đình Phật tử Vụ trực thuộc Viện Hóa Đạo, GHPGVNTN.